

Aan het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven
Postbus 985
5600 AZ Eindhoven

Uw brief van
13 maart 2025

Uw kenmerk
100704-3784\WME\HLE

Behandelaar
K. Schellekens

Onderwerp
Zienswijze op begroting 2026
Metropoolregio Eindhoven

Ons kenmerk
959199

Datum

VERZONDEN 22 MEI 2025

Beste leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur,

Wij hebben uw brief van 14 maart waarin u de conceptbegroting voor 2026 van de Metropoolregio Eindhoven aanbiedt, in goede orde ontvangen. In ons college en raad hebben wij de conceptbegroting 2026 besproken en hebben wij onze zienswijze geformuleerd.

Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. In de concept programmabegroting 2026 MRE is zichtbaar dat u hiervoor oog heeft. Dat waarderen wij.

Op een aantal punten geven wij in deze brief een zienswijze om de urgentie op de enorme financiële uitdaging te benadrukken.

Terughoudend financieel beleid

We willen nadrukkelijk vragen om de mogelijkheden van aanvullende middelen en besparingen voor de komende jaren te verkennen.

U stelt voor 2026 een terughoudend financieel beleid voor. Behoudens indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet.

Naast de inzet op het verkrijgen aanvullende middelen uit rijks-, provinciale- en Europese programma's en uit de private sector benoemt u een aantal kansen waar mogelijk in 2026 en de jaren daarna financieel voordeel te behalen valt. Het is de moeite waard om dergelijke kansen voortvarend te verkennen. In het kader van de uitwerking van het gezamenlijk delen van bedrijfsvoeringsfuncties wijzen wij u voor de volledigheid op een in 2020, door de toenmalige directeurs van de vier GR-en, uitgevoerd onderzoek.

Indexering

Wij roepen alle verbonden partijen op om geen indexering toe te passen voor in ieder geval 2026 en 2027.

Zoals eerder verwoord staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Gevolg hiervan zijn de begrenzings van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen.

We begrijpen de uitdagingen waar MRE voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen.

Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028.

We zien ook ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. In voorliggende concept-begroting 2026-2029 is gerekend met de indexeringen volgens de Kadernota 2026. De indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR, is bedoeld om, op basis van CPB ramingen, in de begroting anticiperend rekening te houden met stijging van lonen en prijzen. In de MRE begroting 2025 zijn de gemeentelijk bijdragen geïndexeerd met 6,38%, gebaseerd op een verwachte loonstijging van 6,7% en een verwachte prijsstijging van 3,5%. Voor 2026 wordt wederom een relatief hoge indexering toegepast die de voorgaande versterkt. Indien de daadwerkelijke ontwikkeling van de lonen en prijzen structureel afwijkt van deze ramingen, dan schiet deze methodiek haar doel voorbij.

Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze zoals aangegeven ingaat vanaf 2028.

Zoals u weet is de indexeringsmethode voor loon en prijsstijgingen voor het gemeentefonds reeds gewijzigd. In plaats van de loonvoet en IMOC wordt nu de BBP-ontwikkeling gehanteerd. Aangezien de bekostiging voor u en ons uit datzelfde gemeentefonds blijft komen, kunnen wij ons voorstellen dat ook de MRE vanaf 2028 op begrotingsbasis uitgaat van het BBP percentage. Wij krijgen immers te maken met eenzelfde mate van loonstijging.

Eerst de regionale basis op orde

We zitten nog midden in de transformatie: de programmasturing vraagt zowel van de MRE organisatie als van de 21 gemeenten nog de nodige aanpassingen.

Met de begrotingen van 2024 en 2025 zijn de voorwaarden gecreëerd om de rol van de MRE te transformeren van procesondersteuning naar programmasturing. De kernopgave van de MRE organisatie blijft daarbij het faciliteren van de samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant. Totdat deze regionale basis op orde is

vragen wij om gepaste terughoudendheid met de (capaciteits)inzet op de bovenregionale samenwerking.

Realisatie vraagt keuzes en prioriteiten

We moeten als regio, de 21 gemeenten en MRE-organisatie samen, keuzes maken en heldere prioriteiten stellen, zodat we gezamenlijk de regionale schaa sprong maken die realistisch is en voor alle partijen uitvoerbaar is.

De realisatie van de schaa sprong en de daarmee samenhangende opgaven zijn organisatorisch en financieel niet alleen voor de MRE-organisatie, maar ook voor iedere gemeente uitdagend. Uw conclusie is dat gezien de urgentie en noodzakelijke versnelling er weinig ruimte is voor uitstel. U geeft aan dat bij het heroverwegen van prioriteiten binnen de regionale opgaven er de is keuze is tussen vertraging, uitstel of het verlagen van het ambitieniveau. In de aanbiedingsbrief adviseert u de huidige lijn te bestendigen omdat de regionale opgaven groot zijn, juist om versnelling vragen en in het belang van alle 21 gemeenten zijn.

Deze versnelling dient evenwel uiteindelijk door de 21 gemeenten geleverd\ uitgevoerd te worden. Ook zij moeten prioriteren vanwege de beperkte financiële ruimte en druk op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. Dit vraagt om het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten, niet alleen ten aanzien van ambities en fasering, maar ook ten aanzien van rolneming. Temeer omdat, zoals u ook aangeeft bij Regionale Strategie, u op realisatie wil focussen.

De binnenkort op te starten voorbereiding van een nieuw samenwerkingsakkoord 2027-2030 biedt een geschikte mogelijkheid om die keuzes samen te gaan maken.

21 gemeenten sterker verbinden op Brainport

We vragen het MRE om alle gemeenten frequenter en eerder te verbinden op de uitvoering van het Meerjarenplan Brainport Development 2025-2032.

Met het in 2025 genomen besluit over de MRE-bijdrage aan de meerjarenfinanciering Brainport Development 2025-2032 is ook de basisorganisatie van Brainport Development op orde gebracht. In het verlengde hiervan vragen wij de MRE, in haar hoedanigheid als aandeelhouder namens de 21 gemeenten, om alle gemeenten frequenter en eerder te verbinden op de uitvoering van het Meerjarenplan Brainport Development 2025-2032.

Tot slot

Ons standpunt zal niet als een verrassing komen, vanuit Waalre laten we dit geluid al langer horen. Eerder is daar weinig aandacht aan besteed, maar inmiddels zijn er een groot aantal gemeenten in onze regio die uitspreken dat we graag in gesprek gaan over onze regionale ambities en de daarbij horende financiële draagkracht.

Herprioritering in de begroting en de nieuw op te stellen samenwerkingsafspraken vanaf 2026 is nodig om als regio de uitdagingen aan te gaan met oog voor de financiële en personele capaciteit zowel in de organisatie van de MRE als bij de gemeenten. Samen kunnen we ons sterk maken om evenwicht te brengen daarin. Laat ons, zoals we eerder bewezen hebben dat het kan, daar samen de schouders onder zetten!

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Waalre

de griffier,

W.A. Ernes

de voorzitter,

M.F. Oosterveer

